

منابع و مأخذ

اسناد:

وزارت امور خارجه ج.ا. ایران، آرشیو اداره حفظ و نگهداری اسناد

سود عهدنامه‌ها، ش ۲ (عهدنامات و قرارنامجات دولت علیه با سایر دول متحابه و کامپانی‌ها و تبعه آنها سوای قرارنامه صاحب منصبان و امثال ایشان مورخ شهر جمادی‌الثانی سنه ۱۲۸۰ [ق.].)

UK, National Archives

Abbott, K. E., Narrative of a Journey from Tabreez along the Shores of the Caspian Sea to Tehran, 1843-1844, FO 60/108.

MacKenzie, C. F., Narrative of a Journey from Resht in Gilan, through Mazanderan to Astarabad during the Winter and Spring of 1858, FO 60/245.

Useley, Sir W., Journal into Mazandern, March 1812, FO 60/7.

کتاب‌ها و مقالات

فارسی:

آذری شهرضايي، "کليميان بارفروش و مشكلات آنها در دوره قاجار،" *حفتگو*، ۱۳۹۳، شماره ۶۴ صص. ۱۵۱-۱۶۳.

اعتمادالسلطنه، محمدحسن خان، ۱۳۶۳، *المأثر والأثار*، به کوشش: ايرج افشار، تهران: اساطير خسروی، خسرو و عباس زرباب، ۱۳۹۳، "بابل،" *دانشنامه جهان اسلام*، ج ۱، تهران، صص. ۸۴-۹۲.
رشتی، میرزا ابراهیم، ۱۳۵۵، سفرنامه استرآباد و مازندران و گیلان، به کوشش: مسعود گلزاری، تهران: انتشارات بنیاد فرهنگ ايران.

لوی، حبیب، ۱۳۳۹، *تاریخ یهود ایران*، ج ۳، تهران: بروخیم.

میرجعفری، ح. ۱۳۸۹، "حیدری-نعمتی،" *دانشنامه جهان اسلام*، ج ۱۴، تهران، صص. ۵۲۱-۵۱۹.
ناصرالدین شاه قاجار، ۱۳۷۷، *روزنامه خاطرات ناصرالدین شاه در سفر اول فرنگستان*، به کوشش: فاطمه قاضيهها، تهران: سازمان اسناد ملي ايران.

همدانی، علی کرم، ۱۳۸۱، "بابل،" *دایره المعارف بزرگ اسلامی*، ج ۱۱، تهران، صص. ۲۸-۲۶، تهران: مرکز دایره المعارف بزرگ اسلامی.

لاتین:

Benjamjn II, J. J., 1859, *Eight Years in Asia and Africa, from 1846-1855*, Hanover.

Beth Hillel, Rabbi D. d', 1832, *The Travels from Jerusalem, through Arabia, Koo Part of Persia, and India, to Madras*, Madras.

Bottici, M. and Z. Eckstein, 2007, "From Farmers to Merchants, Conversion and Diaspora: Human Capital and Jewish History," *Journal of the European Economic Association*, 5: No. 5, 885-926.

- Fischel, W. J., 1950, "The Jews of Persia, 1795-1940," *Jewish Social Studies*, 12: No. 2, 119-160.
- Fraser, J. B., 1838, *A Winter's Journey from Constantinople to Tehran*, vol. II, R. Bentley, London.
- _____, 1826, *Travels and Adventures in the Persian Provinces on the Southern Banks of the Caspian Sea*, Longman, London.
- Gmelin, S. G., 2007, *Travels through Northern Persia, 1770-1774*, trans. W. Floor, Mage, Washington DC.
- Goldsmid, Sir F. H., 1879, *Memoir of sir francis Henry Goldsmid*, C. K. Paul & Co, London.
- Green, A., 2008, The British Empire and the Jews, An Imperialism of Human Rights, *Past & Present*, 199:1, 175–205.
- Holmes, W. R., 1845, *Sketches on the Shores of the Caspian*, R. Bentley London.
- Kazembeyki, M. A., 2003, *Society, Politics and Economics in Mazandaran, Iran, 1848-1914*, RoutledgeCurzon, London.
- Klose, F. (ed.), 2016, *The Emergence of Humanitarian Intervention, Ideas and Practice from the Nineteenth Century to the Present*, Cambridge University Press, UK.
- Littman, D., 1979, "Jews under Muslim Rule: the case of Persia," Reprinted from *The Wiener Library Bulletin*, 32, 2-15.
- Loewe, L. (ed.), 1890, *Diaries of Sir Moses and Lady Montefiore*, vol. II, Griffith, Farran, Okeden & Welsh, London.
- Mounsey, A. H., 1872, *Journey Through the Caucasus and the Interior of Persia*, Smith, Elder, London.
- Netzer, A., 2007, "Mazandaran," *Encyclopaedia Judaica*, Vol. 13, 2nd ed, USA, 704-705.
- Ouseley, Sir W., 1823, *Travels in Various Countries of the East, more particularly Persia*, vol. III, Rodwell and Martin, London.
- de Planhol, X., S. Blair and Mohammad Hossein Nejatian, "BĀBOL", *Encyclopaedia Iranica Online*, <http://dx.doi.org/10.1163/2330-4804_EIRO_COM_11686>, retrieved on 07 April 2023.
- Piggot, E., 1874, *Persia- Ancient & Modern*, H. S. King, London.
- Rabino, H. L., 1913, "A Journey in Mazandaran (From Resht to Sari)," *The Geographical Journal*, 42, 435-454.
- Sahim, H., 2010, "Mazandaran", *Encyclopedia of Jews in the Islamic World*, <http://dx.doi.org/10.1163/1878-9781_ejiw_SIM_0014930>, consulted online on 05 April 2023.
- Sarshar, H. et al., 2009, "Judeo-Persian Communities", *Encyclopaedia Iranica Online*, <http://dx.doi.org/10.1163/2330-4804_EIRO_COM_4089> retrieved on 07 April 2023.
- Stern, H. A., 1854, *Dawnings of Light in the East: with Biblical, historical, and statistical notices of persons and places visited during a mission to the Jews, in Persia, Coordistan, and Mesopotamia*, C. H. Purday, London.
- Swatek-Evenstein, M., 2021, *A History of Humanitarian Intervention*, Cambridge University Press, UK.
- Tsadik, D., 2007, *Between Foreigners and Shī'is: Nineteenth-Century Iran and its Jewish Minority*, Stanford University Press, Stanford.
- , 2005, "Religious disputations of Imāmī Shī'is against Judaism in the late eighteenth and nineteenth centuries," *Studia Iranica*, 34:1, 95–134.
- Wilbraham, R., 1839, *Travels in the Trans-Caucasian Provinces of Russia*, J. Murray, London.
- Yeroushalmi, D., 2009, *The Jews of Iran in the Nineteenth Century*, Brill, Leiden.

نشریات تاریخی:

Archives Israélites (Paris, France)
Birmingham Daily Post (Birmingham, UK)
Dundee Courier (Dundee, UK)
Morning Post (London, UK)
Pall Mall Gazette (London, UK)
Standard (London, UK)
Times (London, UK)
L'Univers israelité (Paris, France).